

ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΟΥ

**Διορισμός προσωρινής διοίκησης
σωματείου διά προσωρινής διαταγής
με παροχή ευρύτατων εξουσιών.
Νομιμότητα σύγκλησης γενικής
συνέλευσης και ανάδειξης νέου δ.σ. και
ελεγκτικής επιτροπής του σωματείου.
Τύχη εκκρεμούς κύριας αίτησης διορισμού
προσωρινής διοίκησης**

Ανάτυπο από το περιοδικό Χρονικά Δικονομικού Δικαίου
Τόμος Γ' (2025), τεύχος 3ο, σ. 638-649

Διορισμός προσωρινής διοίκησης σωματείου διά
προσωρινής διαταγής με παροχή ευρύτατων εξουσιών.
Νομιμότητα σύγκλησης γενικής συνέλευσης και ανάδειξης
νέου δ.σ. και ελεγκτικής επιτροπής του σωματείου. Τύχη
εκκρεμούς κύριας αίτησης διορισμού
προσωρινής διοίκησης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΧΑΤΖΗΪΩΑΝΝΟΥ
Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ.

Προσωρινή διοίκηση νομικού προσώπου, η οποία διορίστηκε με προσωρινή διαταγή του άρθ. 781 ΚΠολΔ, έχει κατ' αρχήν περιορισμένες εξουσίες μόνο για την διενέργεια των απολύτως αναγκαίων και επείγουσών πράξεων διοίκησης και εκπροσώπησης, εκτός αν από το διατακτικό της προσωρινής διαταγής συνάγεται χορήγηση ευρύτερων εξουσιών, όπως η σύγκληση γ.σ. προς διεξαγωγή αρχαιρεσιών για την εκλογή νέου δ.σ. Στην δεύτερη αυτή περίπτωση, εφόσον η προσωρινή διοίκηση, κατ' εφαρμογή μιας τέτοιου περιεχομένου προσωρινής διαταγής, προέβη σε λήψη αποφάσεων και διενέργεια πράξεων που οδήγησαν στην εκλογή νέας διοίκησης του νομικού προσώπου, οι εν λόγω αποφάσεις και πράξεις είναι νόμιμες, καθώς στηρίζονται σε ισχύουσα προσωρινή διαταγή. Αν ενόσω εκκρεμεί η κύρια αίτηση ορισμού προσωρινής διοίκησης (άρθ. 786 ΚΠολΔ) το νεοεκλεγέν δ.σ. του νομικού προσώπου συγκροτηθεί σε σώμα, εκλείπει η ανάγκη ορισμού προσωρινής διοίκησης και η αίτηση αυτή καθίσταται άνευ αντικειμένου.

Ι. Ιστορικό

1. Η θητεία του δ.σ. του σωματείου Λ* που είχε εκλεγεί το Νοέμβριο 2022, έληξε στις 7 Ιανουαρίου 2025, όταν άπαντα τα εννέα (9) μέλη του παραιτήθηκαν στο πλαίσιο διενέργειας της από 07.01.2025 έκτακτης γ.σ. που είχε συγκληθεί με την από 31.12.2024 έγγραφη πρόσκληση του ως άνω δ.σ. Η ως άνω παραίτηση είχε ως αποτέλεσμα το Λ* να παραμένει χωρίς διοίκηση αδυνατώντας να λειτουργήσει προς εκπλήρωση των καταστατικών του σκοπών.

2. Με την από 8.1.2025 αίτηση ενώπιον του ΜΠρΑχαΐας (κεντρική έδρα Πατρών) εννέα (9) μελών του Λ* περί διορισμού μελών προσωρινής διοίκησης σωματείου (αριθ. δικογρ. */2025, αρχική δικάσιμος ***2025) (: η Αίτηση) και το σε αυτήν σωρευμένο αίτημα χορήγησης προσωρινής διαταγής, οι εννέα αιτούντες ζήτησαν να διοριστεί προσωρινό

διοικητικό συμβούλιο του Λ* απαρτιζόμενο από τους ίδιους με το αναφερόμενο στο δικόγραφο της Αίτησης περιεχόμενο.

3. Το Μονομελές Πρωτοδικείο Πατρών με την από 8.1.2025 προσωρινή διαταγή του έκανε δεκτό το αίτημα προσωρινής διαταγής μέχρι τη συζήτηση της αίτησης και διέλαβε το εξής διατακτικό: «ΟΡΙΖΕΙ προσωρινά και μέχρι τη συζήτηση της αίτησης, ως μέλη της διοίκησης του Σωματείου με την επωνυμία «Λ*, τους 1) Α* Α* του Ν*, ... 2) Α* (Ν*) Α* του Κ*, ... , 3) Ε* Α* του Ν*, ... 4) Γ* Μ* ... 5) Χ* Μ*, ... 6) Α* Ξ* του Π*, ... 7) Δ* Σ* του Α*, ... 8) Β* Τ* του Κ*, ... και 9) Θ* Χ* του Σ*, ... προκειμένου το άνω προσωρινό διοικητικό συμβούλιο, αφενός μεν να διευθετήσει τις κατεπείγουσες, άμεσες και μη επιδεχόμενες αναβολής ή καθυστέρησης πάσης φύσεως υποθέσεις του σωματείου, και δη όλως ενδεικτικώς, την επιμέλεια, επίβλεψη, παρακολούθηση, συνέχιση και συνδρομή και της –γνωστοποιηθείσας σε εμάς, προφορικώς, στις 07.01.2025, από την προηγούμενη διοίκηση του άνω σωματείου–αρξαμένης ποινικής διαδικασίας κατά της υπαλλήλου του άνω ταμείου του άνω σωματείου, κατά της οποίας έχει κατατεθεί ενώπιον του κ. Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Πατρών, από την προηγούμενη παραιτηθείσα διοίκηση του άνω σωματείου, σχετική έγγραφη έγκληση – μήνυση – μηνυτήρια αναφορά, για την διαπιστωθείσα από την προηγούμενη διοίκηση εις βάρος του ταμείου του άνω σωματείου άδικη, παράνομη και υπαίτια πράξη της υπεξαίρεσης, ως και κατά παντός άλλου τρίτου υπαίτιου και υπεύθυνου για οποιαδήποτε άλλη τελεσθείσα άδικη, παράνομη και υπαίτια πράξη, αλλά και της ήδη αρξαμένης αστικής διαδικασίας, κατά της ίδιας υπαλλήλου του άνω ταμείου του άνω σωματείου, εναντίον της οποίας έχει κατατεθεί από την ίδια προηγούμενη παραιτηθείσα διοίκηση του άνω σωματείου ενώπιον του τμήματος ασφαλιστικών μέτρων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αχαΐας (Κεντρική Έδρα Πατρών) αντίστοιχη έγγραφη αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων, ως και την είσπραξη εισφορών από τα μέλη του, την εφικτή πληρωμή των οικονομικής φύσεως υποχρεώσεων του, την υπογραφή πάσης φύσεως εγγράφων, είτε ιδιωτικών, είτε δημοσίων, είτε μονομερών, είτε συμβάσεων, την εκπροσώπηση του άνω σωματείου ενώπιον κάθε δημόσιας αρχής, κάθε δικαστικής αρχής, κάθε νομίμως λειτουργούσας στην Ελλάδα ανώνυμης τραπεζικής και ασφαλιστικής εταιρείας, αφετέρου, δε, να συγκαλέσει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών, γενική συνέλευση των μελών του σωματείου προς ανάδειξη και νέου διοικητικού συμβουλίου αυτού, ως και ελεγκτικής επιτροπής, σύμφωνα με τα άρθρα 26 επ. του εν ισχύ καταστατικού του άνω σωματείου, έως την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κρινόμενης αιτήσεώς μας»

4. Σε συμμόρφωση με το δεύτερο σκέλος της ως άνω προσωρινής διαταγής, στις 9.1.2025 συγκλήθηκε δ.σ. και η προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή συγκροτήθηκε σε σώμα και, μεταξύ άλλων, έλαβε την απόφαση σύγκλησης έκτακτης γ.σ. στις 17.1.2025 για την απόφαση διενέργειας αρχαιρεσιών για την εκλογή νέου δ.σ.. Στις 17.1.2025 η γ.σ. ομόφωνα ενέκρινε την πρόταση της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής για διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη δ.σ. και εξελεγκτικής επιτροπής αρχικώς στις 9.2.2025, οπότε, επειδή δεν συμπληρώθηκε ο απαιτούμενος αριθμός υποψηφιοτήτων, δεν έλαβαν χώρα οι αρχαιρεσίες. Με την από 30.1.2025 απόφαση γ.σ. οι αρχαιρεσίες ορίστηκαν εκ νέου για τις 9.3.2025 οπότε διεξήχθησαν και εξελέγη νέο δ.σ. και εξελεγκτική επιτροπή του Λ*.

5. Με την από 17.3.2025 επιστολή του προς το Λ* το μέλος του, Θ. Κ. Β* διατύπωσε τη γνώμη ότι «η προσωρινή διοίκηση που ορίζεται με προσωρινή διαταγή δεν δικαιούται να συγκαλέσει γενική συνέλευση με αντικείμενο την ανάδειξη αιρετής διοίκησης», επика-

λούμενος τη ΜΕφΑθ 1358/2023, η οποία «έκρινε απολύτως άκυρες τις αρχαιρεσίες που διενεργήθηκαν από τέτοια προσωρινή διοίκηση». Και συνέχισε, «οι εκλογές της [9]ης-3-2025 είναι άκυρες και το εκλεγέν ΔΣ μας παράνομο» (...) «θα προκύψει θέμα νομιμοποίησης του ΔΣ και συνεπώς και του Λ* και συνακόλουθα και ζήτημα ατομικής ευθύνης των μελών του».

II. Ερώτημα

Είναι νόμιμες οι διεξαχθείσες από την προσωρινή διοίκηση αρχαιρεσίες της 9ης Μαρτίου 2025 δυνάμει της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής; Σε καταφατική περίπτωση, δεδομένου ότι μετά τις εν λόγω αρχαιρεσίες το Λ* απέκτησε διοίκηση, ενδεχόμενη απόρριψη της εκκρεμούς κύριας αίτησης ενέχει κινδύνους για την διοίκηση αυτή;

III. Απάντηση

A. Λειτουργία της κατ' άρθρ. 781 ΚΠολΔ προσωρινής διαταγής

6. Το άρθρ. 781¹ προβλέπει ότι το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση της εκουσίας δικαιοδοσίας μπορεί να εκδώσει «προσωρινή διαταγή». Η νομοθετική επιλογή του συγκεκριμένου όρου, που παραπέμπει στην διάταξη του άρθρ. 691Α, έδωσε λαβή για την παρερμηνεία περί παρεμφερούς λειτουργίας του άρθρ. 781 με εκείνης του άρθρ. 691Α. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν ευσταθεί, αφού από τη νομοθετική αρχιτεκτονική της εκουσίας δικαιοδοσίας (739 επ.) προκύπτει ότι η κατ' άρθρ. 781 διαταγή δεν συνιστά τον προθάλαμο κάποιας άλλης, επιγενόμενης διαδικασίας παροχής προσωρινής προστασίας, όπως ισχύει με την κατ' άρθρ. 691Α προσωρινή διαταγή, ούτε επιτελεί λειτουργία «ενδιάμεσων» ασφαλιστικών μέτρων, αντίστοιχη εκείνης του άρθρου 691Α. Αντιθέτως, η κατ' άρθρ. 781 προσωρινή διαταγή επέχει θέση ασφαλιστικών μέτρων κύριας λειτουργίας, όπως ακριβώς τα ασφαλιστικά μέτρα των άρθρ. 682 επ. στη δίκη της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας², αποτελώντας δηλαδή στην ουσία την ίδια την διαδικασία των «ασφαλιστικών μέτρων» της εκουσίας δικαιοδοσίας. Επομένως, το αντικείμενο της κρίσης του δικαστηρίου κατ' άρθρ. 781 για την ύπαρξη δημοσίου δικαίου δικαιώματος του αιτούντος για τη λήψη ρυθμιστικών μέτρων αποτελεί συγχρόνως και αντικείμενο της κύριας δίκης της εκουσίας δικαιοδοσίας³. Επομένως, η παλαιότερη θέση ότι η εν λόγω διάταξη επιτελεί λειτουργία ίδια με αυτή της διάταξης του άρθρ. 691Α στην αμφισβητούμενη δικαι-

1. Αναφορά διάταξης χωρίς παράθεση νομοθετήματος εννοείται ως διάταξη του ΚΠολΔ.

2. Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης), ΚΠολΔ², άρθρ. 781 αριθ. 1· Φλώρου, Η προσωρινή δικαστική προστασία στη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, 2020, σ. 105· Ι. Δεληκωστόπουλος, Η προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ, Δογματικά ζητήματα της δικαιοδοτικής της λειτουργίας, 2019, σ. 115 και 119-120· ΜΠρΑμλ 9/2016, Νόμος· ΜΠρΑθ 10689/2008 ΝοΒ 2009, 411.

3. Μάλιστα υποστηρίζεται ότι, επειδή η αίτηση προσωρινής διαταγής δικάζεται με την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, όπου απαιτείται πλήρης δικανική πεποίθηση, τέτοια ακριβώς απαιτείται και στην υπόθεση του άρθρ. 781: Ι. Δεληκωστόπουλος, ανωτ. (σημ. 2), σ. 115· αντιθ. Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης), ΚΠολΔ², άρθρ. 781 αριθ. 5: αρκεί η πιθανολόγηση.

οδοσία⁴ δεν είναι πειστική. Γι' αυτό, άλλωστε, και η διάταξη του άρθ. 691Α δεν τυγχάνει εφαρμογής στο πλαίσιο του άρθ. 781⁵.

Β. Εξουσία χορήγησης και διαμόρφωσης του περιεχομένου της κατ' άρθ. 781 προσωρινής διαταγής

7. Κατά τη ρητή πρόβλεψη της διάταξης το δικαστήριο της εκουσίας δικαιοδοσίας μπορεί να χορηγήσει προσωρινή διαταγή κατόπιν υποβολής αιτήματος⁶ διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως. Η αυτεπάγγελτη ενέργεια του δικαστηρίου συνίσταται τόσο στην πρωτοβουλία χορήγησης προσωρινής διαταγής όσο και στην διαμόρφωση του περιεχομένου της. Ο νόμος δεν περιγράφει ειδικώς το πλαίσιο της σχετικής εξουσίας του δικαστηρίου θεωρώντας προφανώς αυτονόητο ότι αν αυτή η αυτεπάγγελτη εξουσία περιοριζόταν στην πρωτοβουλία και δεν επεκτεινόταν και στην διαμόρφωση του περιεχομένου της προσωρινής διαταγής, τότε η εξουσία αυτή θα ήταν κολοβή και αναποτελεσματική.

8. Από τη στιγμή που το δικαστήριο έχει την εξουσία διαμόρφωσης του περιεχομένου της προσωρινής διαταγής όταν την χορηγεί αυτεπαγγέλτως με δική του πρωτοβουλία, κατά μείζονα λόγο το δικαστήριο έχει εξουσία διαμόρφωσης του περιεχομένου και όταν προσωρινή διαταγή ζητείται με αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου. Αυτή ακριβώς η δικαστική εξουσία διαμόρφωσης του περιεχομένου της προσωρινής διαταγής εγείρει το ζήτημα του ορίου της. Και τούτο, διότι, ενώ στην αμφισβητούμενη δικαιοδοσία, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων υπόκειται στα όρια που θέτει το άρθ. 692, στην εκουσία δικαιοδοσία δεν υπάρχει αντίστοιχη διάταξη που να τον περιορίζει.

9. Το ζήτημα αυτό άπτεται της νομικής αξιολόγησης της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής και των δυνάμει αυτής διενεργηθεισών πράξεων της προσωρινής διοίκησης του Λ* και αναλύεται αμέσως πιο κάτω.

Γ. Όριο δικαστικής εξουσίας διαμόρφωσης περιεχομένου της κατ' άρθ. 781 προσωρινής διαταγής

10. Ως γνωστόν, κατά το άρθ. 692 παρ. 4 «Τα ασφαλιστικά μέτρα δεν πρέπει να συνίστανται στην ικανοποίηση του δικαιώματος του οποίου ζητείται η εξασφάλιση ή η διατήρηση.» Δεν είναι σαφές ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και στην περίπτωση του άρθ. 781. Και τούτο, διότι η κατ' άρθ. 781 προσωρινή διαταγή συνιστά μια ειδικότερη μορφή προσωρινής δικαστικής προστασίας προσαρμοσμένης στην ιδιόμορφη διαδικασία της εκουσίας διαδικασίας (739 επ.)⁷ που χαρακτηρίζεται από την διαδικαστική

4. ΕφΑθ 270/1993 Δ 1993, 991 παρ.τ. Κρητικού.

5. Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 271.

6. Το αίτημα προσωρινής διαταγής, υποβαλλόμενο από οποιονδήποτε των μετεχόντων στη διαδικασία προσώπων, υποβάλλεται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας είτε με το αρχικό δικόγραφο είτε με τις προτάσεις ή ακόμα και αυτοτελώς [Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης), ΚΠολΔ³, άρθρ. 781 αριθ. 5- Μπέης, ΠολΔ, άρθ. 781, σ. 455] εφόσον εκκρεμεί κύρια αίτηση (: «Το δικαστήριο που δικάζει την αίτηση...»). Υποστηρίζεται η υποβολή του ακόμα και με προσθήκη στις προτάσεις: Ι. Δεληγκωστόπουλος, ανωτ. (σημ. 2), σ. 124- Βλάχος, Η προσωρινή διαταγή κατά τον ΚΠολΔ, 2002, σ. 160. 7. Ι. Δεληγκωστόπουλος, ανωτ. (σημ. 2), σ. 122-123- Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 105.

ελαστικότητα⁸. Η ελαστικότητα αυτή παρέχει ευρύ πεδίο ευελιξίας στον δικαστή, προκειμένου εκείνος να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα δημόσιας εμβέλειας που θεραπεύει η εκουσία δικαιοδοσία. Έτσι, κάλλιστα μπορεί να υποστηριχθεί ότι περιορισμός, όπως αυτός του άρθ. 692 παρ. 4, δεν έχει θέση στην εκουσία δικαιοδοσία. Παράλληλα, όμως, επειδή παρατηρείται ότι το άρθ. 781 δεν συγκροτεί ένα πλήρες σύστημα κανόνων προσωρινής δικαστικής προστασίας αντίστοιχης έκτασης των άρθ. 682 επ. της αμφισβητούμενης, απαιτείται προσφυγή σε συμπληρωματική εφαρμογή διατάξεων της εκουσίας δικαιοδοσίας προσαρμοσμένων στην δίκη της κατ' άρθ. 781 προσωρινής διαταγής και στη συνέχεια, διά του άρθ. 741, στις διατάξεις του Γενικού Μέρους του ΚΠολΔ. Κατά την γραμματική ερμηνεία της τελευταίας αυτής διάταξης (του άρθ. 741) η εφαρμογή των άρθ. 682 επ. αποκλείεται, αφού οι διατάξεις αυτές δεν συμπεριλαμβάνονται στις κατ' άρθ. 741 εφαρμοζόμενες διατάξεις. Ωστόσο, επειδή παραμένει η ανάγκη ρύθμισης της καθόλου διαδικασίας και η ως άνω γραμματική ερμηνεία δεν εξυπηρετεί, γίνεται δεκτό ότι όταν το άρθ. 781 και οι λοιπές διατάξεις της εκουσίας δικαιοδοσίας χρήζουν αποσαφήνισης ή καταλείπουν αρρύθμιστα διαδικαστικά ζητήματα (κενά δικαίου), τότε εφαρμόζονται συμπληρωματικώς τα άρθ. 682 επ.⁹. Όμως και πάλι μόνο ορισμένες από τις εν λόγω διατάξεις προσαρμόζονται στην εκουσία δικαιοδοσία. Το άρθ. 692 παρ. 4 δεν συμπεριλαμβάνεται σε αυτές¹⁰, αφού στο πλαίσιο της εκουσίας δικαιοδοσίας δεν υφίσταται κατά κυριολεξία ουσιαστικό δικαίωμα προς εξασφάλιση. Επομένως, η εκουσία του δικαστή να διαμορφώσει το περιεχόμενο της προσωρινής διαταγής οριοθετείται από τον παρεμφερούς περιεχομένου γενικότερο κανόνα της απαγόρευσης δημιουργίας αμετάκλητων ή ανεπανόρθωτων καταστάσεων¹¹ που ματαιώνουν τον σκοπό της οριστικής δικαστικής προστασίας¹².

11. Κατά την άσκηση της εξουσίας του ο δικαστής είναι σε θέση να αποφύγει τον κίνδυνο δημιουργίας τέτοιων καταστάσεων εφαρμόζοντας τον εμπειρικό κανόνα αυτοπεριορισμού του, που εδράζεται σε σταθμίσεις αναλογικότητας, ότι όσο πιο βέβαιο είναι το δικαίωμα ρύθμισης που ζητείται με την κύρια αίτηση της εκουσίας δικαιοδοσίας, τόσο πιο δραστικό μπορεί να είναι το διατασσόμενο μέτρο της προσωρινής διαταγής¹³. Και τούτο, στη λογική ότι, όσο πιο βέβαιο παρίσταται το δικαίωμα και επιτακτική η ανά-

8. Η οποία συνίσταται στην κάμψη του συστήματος διάθεσης (747 § 4), συζήτησης (744) και συγκέντρωσης (745, 765), στην καθιέρωση του ανακριτικού συστήματος (744 και 759 § 3), στη μερική παράκαμψη της αρχής της προδικασίας (752 § 2, 751) και στην κάμψη του δεσμευτικού χαρακτήρα της απόφασης (758)· βλ. σχετ. Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα (-Αρβανιτάκη), ΚΠολΔ², 2020, εισαγ. 739-866, αριθ. 4· Χατζηϊωάννου, Η δίκη της πτώχευσης και των προληπτικών μέτρων της, 2016, σ. 2.

9. Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 106.

10. Ι. Δελγκωστόπουλος, ανωτ. (σημ. 2), σ. 119-120· Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 158.

11. Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 158.

12. Για την εν γένει ανάλυση του κανόνα αυτού, ο οποίος εδράζεται στην αρχή της αναλογικότητας βλ. Σταματόπουλο, Αρχές (όριο και μέτρο) των ασφαλιστικών μέτρων στην πράξη, Δ 2003, 816 επ., ιδίως 821 επ.· Μπέη, ΠολΔ, άρθ. 692, σ. 114-115· Καργάδο, Η απαγόρευση ασφαλιστικών για τις ιδιωτικές διαφορές, στον τόμο «Η δραστικότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας», 1993, σ. 15 επ., σ. 34-35.

13. Μπέης, Ελευθερία και δέσμευση του δικαστή στα ασφαλιστικά μέτρα, στον τόμο «Η σύγχρονη δυναμική των ασφαλιστικών μέτρων», 1999, σ. 33 επ., 39 = Δ 1999, 525 επ., 533-535· Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 159.

γκη μιας συγκεκριμένης ρύθμισης στο πεδίο της εκουσίας δικαιοδοσίας, τόσο πιο απίθανο είναι το δικαστήριο της κύριας δίκης ή ένα μελλοντικό δικαστήριο που θα κληθεί ενδεχομένως να μεταρρυθμίσει ή να ανακαλέσει την προσωρινή διαταγή, να μεταβάλει το περιεχόμενό της.

12. Ο ως άνω εμπειρικός κανόνας (βλ. ανωτ. [11]) αποτελεί μια κάποια προληπτική δικλείδα ασφαλείας, αλλά δεν εξασφαλίζει πλήρως ότι τελικά ο δικαστής θα αποφύγει να χορηγήσει προσωρινή διαταγή που οδηγεί σε αμετάκλητη κατάσταση. Μάλιστα, κάτι τέτοιο δεν είναι θεωρητικό αλλά πρακτικό ενδεχόμενο¹⁴. Στην περίπτωση αυτή το ζητούμενο είναι η εξασφάλιση αποτελεσματικής κατασταλτικής προστασίας οποιουδήποτε διαδίκου που δικαιολογεί έννομο συμφέρον από την χορήγηση μιας τέτοιας προσωρινής διαταγής, ανάγκη η οποία ικανοποιείται από την δυνατότητα δικαστικού της ελέγχου. Έτσι, εφόσον ένδικο μέσο δεν χωρεί κατά προσωρινής διαταγής (κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθ. 699¹⁵), κατασταλτικός δικαστικός έλεγχος πραγματοποιείται με την κατ' άρθ. 758 αίτηση ανάκλησης ή μεταρρύθμισης¹⁶. Στην περίπτωση λοιπόν που χορηγηθεί κατ' άρθ. 781 προσωρινή διαταγή με περιεχόμενο που οδηγεί σε οριστική ρύθμιση ή διάπλαση και καθιστά την κύρια δίκη χωρίς αντικείμενο, η προσωρινή διαταγή παράγει τις κατά νόμο έννομες συνέπειές της (βλ. κατωτ. [19] – [22]) μέχρις ότου ανακληθεί ή μεταρρυθμιστεί ή αντικατασταθεί από την κύρια απόφαση, εφόσον δεν έχει ενδεχομένως νωρίτερα «αναλωθεί» (εκτελεστεί).

Δ. Εξουσίες προσωρινής διοίκησης ν.π. διορισμένης με προσωρινή διαταγή

13. Η αναζήτηση του προπεριγραφέντος (ανωτ. [10]) ορίου διαμόρφωσης από το δικαστήριο του περιεχομένου της κατ' άρθ. 781 προσωρινής διαταγής στην ειδική περίπτωση διορισμού προσωρινής διοίκησης¹⁷ ενώ εκκρεμεί σχετική αίτηση (786) απασχόλησε την θεωρία¹⁸ και την πρόσφατη νομολογία¹⁹. Κοινός τόπος της αναζήτησης αυτής είναι η θέση ότι το δικαστήριο που διατάσσει την προσωρινή διαταγή δεν πρέπει να εξοπλίζει την διοριζόμενη προσωρινή διοίκηση με τέτοιες και τόσες (ευρείες) εξουσίες, η άσκηση των οποίων θα ματαίωνε τον σκοπό της κύριας αίτησης. Αντιθέτως, οφείλει να

14. Η υπό εξέταση περίπτωση της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής επιβεβαιώνει ακριβώς ότι η έκδοση προσωρινής διαταγής με ρύθμιση που υποκαθιστά την οριστική δικαστική προστασία αποτελεί πρακτικό ενδεχόμενο.

15. Η απαγόρευση ενδίκων μέσων αποτελεί γενική αρχή της προσωρινής δικαστικής προστασίας όλων των δικαιοδοσιών: Χατζηγιάννου, Τα ασφαλιστικά μέτρα στο δίκαιο ανταγωνισμού, 2004, σ. 120, 132, 149.

16. Για την ανάκληση ως μορφή θεραπείας στην περίπτωση διορισμού προσωρινής διοίκησης με διευρυμένες (μη επείγουσες) εξουσίες βλ. Σεραφείμ, Συνδικαλιστικό και σωματειακό δίκαιο¹⁴, 2020, σ. 105. Μάλιστα, το δικαστήριο της εκουσίας δικαιοδοσίας μπορεί να εκδώσει ανακλητική ή μεταρρυθμιστική απόφαση και να της προσδώσει ακόμα και αναδρομική ισχύ (758 παρ. 2).

17. Για το ότι η διαδικασία του άρθ. 781 (αντί εκείνης των ασφαλιστικών μέτρων) είναι η προσήκουσα για τον διορισμό «υπερπροσωρινής» διοίκησης βλ. ΑΠ 52/2009 ΕλλΔνη 2009, 1068· ΑΠ 854/1998 ΕΕμπΔ 2000, 84.

18. Ρούσσος, Δίκαιο Νομικών Προσώπων, 2010, σ. 262· Σεραφείμ, Συνδικαλιστικό και σωματειακό δίκαιο¹⁴, 2020, σ. 105· Δέλλιος, σε ΣΕΑΚ Γεωργιάδη Ι², άρθ. 69, αριθ. 16 και 17.

19. ΜΕΦΑθ 1358/2023 ΕλλΔνη 2024, 1733 με θετικό σχολιασμό Ι. Δεληγκωστόπουλου.

χορηγεί στη συγκεκριμένη προσωρινή διοίκηση εξουσία μόνο για κάποιο ανεπίδεκτο αναβολής αναγκαίο μέτρο κατεπείγοντος χαρακτήρα.

14. Η ανωτέρω θέση απηχεί τον γενικό κανόνα της μη δημιουργίας αμετάκλητων καταστάσεων (βλ. ανωτ. [10]) και τον εξειδικεύει για την περίπτωση των υποθέσεων προσωρινής διοίκησης (69 ΑΚ), απαντώντας στο ερώτημα «τι οφείλει να κάνει το δικαστήριο της προσωρινής διαταγής» όταν βρεθεί ενώπιον αιτήματος ορισμού προσωρινής διοίκησης με διευρυμένες εξουσίες που αφήνει την κύρια δίκη χωρίς αντικείμενο. Δεν απαντά όμως στο ερώτημα, αν προσωρινή διαταγή που όρισε προσωρινή διοίκηση με πλήρεις ή έστω ρητώς αναφερόμενες διευρυμένες εξουσίες, παράγει τις προβλεπόμενες έννομες συνέπειές της και αν η προσωρινή διοίκηση δικαιούται να τις ασκήσει. Τουλάχιστον η ως άνω θεωρία δεν απαντά στο τελευταίο ερώτημα, διότι ενώ, κατά την ίδια ως άνω θεωρία και νομολογία, η προσωρινή διοίκηση που ορίζεται με προσωρινή διαταγή δεν δικαιούται να ασκεί μη επείγουσες εξουσίες (π.χ. να συγκαλέσει γ.σ. για αρχαιρεσίες), δεν γίνεται διάκριση αν συμβαίνει το ίδιο όταν η προσωρινή διαταγή χορήγησε στην προσωρινή διοίκηση ρητή²⁰ εξουσία σύγκλησης γ.σ.²¹ για την ανάδειξη αιρετής διοίκησης.

Ε. Το αληθές περιεχόμενο της ΜΕΦΑΘ 1358/2023

15. Σε αντίθεση με τους ως άνω εκπροσώπους της θεωρίας, η ΜΕΦΑΘ 1358/2023 απαντά εμμέσως πλην σαφώς στο ως άνω ερώτημα. Πράγματι, όπως προκύπτει από την ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού της, η ΜΕΦΑΘ 1358/2023 αναγνωρίζει το ενδεχόμενο διορισμού –με προσωρινή διαταγή– προσωρινής διοίκησης με ευρείες εξουσίες, μεταξύ των οποίων και εξουσία σύγκλησης γ.σ. για την διενέργεια αρχαιρεσιών ανάδειξης νέας διοίκησης. Ειδικότερα: «(...) Η ανωτέρω αίτηση χορήγησης προσωρινής διαταγής συζητήθηκε την 28η-07-2020, έγινε δε, δεκτή εν μέρει και όρισε ότι: «Διορίζει προσωρινά μέχρι την συζήτηση της αίτησης και υπό τον όρο συζήτησης αυτής κατά την ορισθείσα δικάσιμο της 26ης -10-2020 ως προσωρινή διοίκηση τους ..., ..., ..., και ... η προσωρινή διοίκηση να διενεργεί όλες τις αναγκαίες και επείγουσες πράξεις διοικήσεως και εκπροσώπησης εξώδικης ή δικαστικής του σωματείου με την επωνυμία Ελληνοαμερικανική Ένωση, ιδιαίτερα δε την εκπροσώπηση ενώπιον κάθε δικαστικής, δημόσιας αρχής και τραπεζών, την κάλυψη μισθοδοσιών του προσωπικού και την αντιμετώπιση των πόσης οικονομικής φύσεως υποθέσεων». (...) Από το περιεχόμενο της προσωρινής διαταγής, όπως αυτό αναπτύχθηκε λεπτομερώς παραπάνω, συνάγεται σαφώς ότι η ορισθείσα προ-

20. Η γενικόλογη αναφορά στην δικαστική απόφαση των εξουσιών την προσωρινής διοίκησης θεωρείται, κατά μία άποψη, ότι περιλαμβάνει μόνο τις ανεπίδεκτες αναβολής πράξεις που ανήκουν στην τακτική διοίκηση (ΕφΑθ 840/1998 ΕλλΔνη 1999, 407· ΜΠΡΑΘ 23806/1997 ΑρχΝ 1999, 511· Κρητικός, Δίκαιο σωματείων και συνδικαλιστικών οργανώσεων, 1984, σ. 402· Βλαστός, Αστικά σωματεία⁴, 2002, αρ. 332, σ. 368-9· Δέλλιος, σε ΣΕΑΚ Γεωργιάδης Ι², άρθρ. 69, αριθ. 16). Η αντίθετη (και μάλλον κρατούσα) γνώμη δέχεται γενικευμένη εξουσία διαχείρισης της προσωρινής διοίκησης (ΑΠ 1208/1988 ΕΕργΔ 1989, 1012· ΕφΑθ 11079/1996 ΕλλΔνη 1997, 1674· ΕφΘεσ 3570/1990 ΕΕμπΔ 1992, 77· ΜΠΡΟδ 646/2005 Νόμος). Ενόψει του κινδύνου δημιουργίας αμετάκλητων καταστάσεων είναι αμφίβολο αν στην περίπτωση γενικόλογης προσωρινής διαταγής απονέμονται στην προσωρινή διοίκηση διευρυμένες εξουσίες βάσει της ως άνω μάλλον κρατούσας γνώμης.

21. Αυτή η προϋπόθεση ήταν αυτονόητη για την ΜΕΦΑΘ 1358/2023. Βλ. αναλυτικά κατωτ. [15]-[16].

σωρινή διοίκηση δεν είχε πλήρεις εξουσίες διοίκησης και εκπροσώπησης του εναγόμενου, όπως αυτές ορίζονταν στο καταστατικό και στο νόμο, αλλά περιορισμένες και μόνο για τις απολύτως αναγκαίες και επείγουσες πράξεις διοίκησης και εκπροσώπησης, στις οποίες δεν συγκαταλεγόταν η δυνατότητα σύγκλησης τακτικής γενικής συνέλευσης για την διενέργεια αρχαιρεσιών. Η ανωτέρω κρίση επιρρωνύεται, ιδίως από το περιεχόμενο της αίτησης περί ορισμού προσωρινής διοίκησης, στην οποία εκτίθενται όλοι οι λόγοι οι οποίοι εκτίθενται και στην παρούσα δίκη (...), ως λόγοι που καθιστούσαν αναγκαίο τόσο τον ορισμό προσωρινής διοίκησης, όσο και την χορήγηση της προσωρινής διαταγής και τον ορισμό προσωρινής διοίκησης μ' αυτήν μέχρι τη συζήτηση της αίτησης. (...) από το περιεχόμενο της προσωρινής διαταγής προκύπτει ότι η αίτηση έγινε εν μέρει δεκτή και όχι εν όλω όπως αιτήθηκαν οι αιτούντες, οι οποίοι ζήτησαν τον ορισμό προσωρινής διοίκησης με πλήρεις εκ του καταστατικού εξουσίες, μεταξύ των οποίων και η εξουσία σύγκλησης τακτικής γενικής συνέλευσης, και συγκεκριμένα το Δικαστήριο περιόρισε την παροχή εξουσιών της προσωρινής διοίκησης μόνο στην δυνατότητα εκπροσώπησης και διοίκησης του σωματείου αναφορικά με τις επείγουσες πράξεις. (...) Στα ανωτέρω επείγοντος χαρακτήρα μέτρα δεν συμπεριλαμβάνεται η δυνατότητα σύγκλησης τακτικής γενικής συνέλευσης για την διεξαγωγή αρχαιρεσιών, διότι αυτή δεν αποτελεί επείγουσα πράξη (...)»

16. Από τις ανωτέρω πραγματικές παραδοχές της ΜΕΦΑΘ 1358/2023, προκύπτει σαφώς ότι το δικαστήριο εκείνο:

(α) προσέδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στο περιεχόμενο της εκεί επίδικης (από 28.7.2020) προσωρινής διαταγής, διαπιστώνοντας ότι η με αυτήν ορισθείσα προσωρινή διοίκηση δεν είχε πλήρεις εξουσίες διοίκησης και εκπροσώπησης του ν.π. αλλά περιορισμένες και μόνο για τις απολύτως αναγκαίες και επείγουσες πράξεις διοίκησης και εκπροσώπησης, και

(β) συμπέρανε ότι στις περιορισμένες εξουσίες της ορισθείσας με την ως άνω προσωρινή διαταγή διοίκησης δεν συγκαταλεγόταν η δυνατότητα σύγκλησης τακτικής γενικής συνέλευσης για την διενέργεια αρχαιρεσιών.

17. Μόνο μετά την διαπίστωση των αμέσως ανωτέρω διαπιστώσεων η ΜΕΦΑΘ 1358/2023 προχώρησε στο πόρισμα ότι: «η από 04-08-2020 απόφαση του Δ.Σ. του εναγόμενου για σύγκληση τακτικής γενικής συνέλευσης για την διενέργεια αρχαιρεσιών και την εκλογή νέας διοίκησης εξέφευγε των εξουσιών που παρασχέθηκαν προσωρινά σ' αυτήν με την από 28-07-2020 προσωρινή διαταγή και ως εκ τούτου έγινε καθ' υπέρβαση αυτής, ήτοι είναι μεν υποστατή (λήφθηκε από όργανο που ορίσθηκε ως Δ.Σ.), πάσχει ωστόσο από απόλυτη ακυρότητα αφού λήφθηκε καθ' υπέρβαση των ορίων εξουσίας που είχε στην προκειμένη περίπτωση το Δ.Σ.»

18. Στην υπό εξέταση περίπτωση αλλά και σε άλλη παλιότερη περίπτωση²² συνέβη το ακριβώς αντίστροφο από αυτό που περιέγραψε στο πραγματικό της η ΜΕΦΑΘ

22. Βλ. ΜΠρΑΘ 1729/2022 Νόμος, όπου προσωρινό δ.σ. σωματείου διορίσθηκε δυνάμει της από 9.6.2020 προσωρινής διαταγής, με την οποία παρασχέθηκε εξουσία «σύγκλησης και διενέργειας Γενικής Συνέλευσης της ... με θέματα ημερήσιας διάταξης, μεταξύ άλλων, ... και τη διενέργεια αρχαιρεσιών για την εκλογή ενός Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, 10 τακτικών και λοιπών (οσωνδήποτε μη εκλεγμένων ως τακτικών) αναπληρωματικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, 3 τακτικών και 2 αναπληρωματικών μελών Εξελεγκτικής Επιτροπής, 1 τακτικού και 1 αναπληρωματικού εκπροσώπου στην Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή...»

1358/2023. Και τούτο, διότι κατά το περιεχόμενο της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής (ανωτ. [3]), το δικαστήριο χορηγεί ρητώς και ειδικώς στην ορισθείσα προσωρινή διοίκηση εξουσία σύγκλησης γ.σ. και διεξαγωγής αρχαιρεσιών για την ανάδειξη νέας διοίκησης. Επομένως, το ως άνω ([17]) πόρισμα της ΜΕΦΑΘ 1358/2023 είναι αδιάφορο κατά την νομική αξιολόγηση των αρχαιρεσιών του Α*, αφού δεν αφορά σε όμοια αλλά σε ακριβώς αντίστροφη περίπτωση. Συνακόλουθα, η εκπεφρασθείσα γνώμη (ανωτ. [5]), ότι «η προσωρινή διοίκηση που ορίζεται με προσωρινή διαταγή δεν δικαιούται να συγκαλέσει γενική συνέλευση με αντικείμενο την ανάδειξη αιρετής διοίκησης» με επίκληση της ΜΕΦΑΘ 1358/2023, δεν είναι ορθή, καθώς στηρίζεται σε παρερμηνεία της ΜΕΦΑΘ 1358/2023²³ και σε παράλληλη αγνόηση ή παράβλεψη του περιεχομένου της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής²⁴.

ΣΤ. Ισχύς και έννομες συνέπειες της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής.

19. Ανεξαρτήτως της ερμηνείας της ΜΕΦΑΘ 1358/2023, η ίδια η έκδοση και δημοσίευση της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής έχει συγκεκριμένες έννομες συνέπειες, οι οποίες καλύπτουν με τον μανδύα της νομιμότητας όλες τις πράξεις της προσωρινής διοίκησης που καλύπτονται από την από 8.1.2025 προσωρινή διαταγή, μέχρις ότου και εφόσον ανακληθεί ή μεταρρυθμιστεί ή αντικατασταθεί από την κύρια απόφαση και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει νωρίτερα αναλωθεί. Πιο συγκεκριμένα:

20. Κατά τη γραμματική διατύπωση του άρθ. 781 (...«καταχωρίζεται στα πρακτικά») φαίνεται η έκδοσή της να συνδέει την προσωρινή διαταγή με τη συζήτηση της κύριας αίτησης (δηλαδή στο πλαίσιο «στάσης κύριας δίκης»), κάτι που πλέον έχει ξεπεραστεί²⁵. Η διαδικαστική ευελιξία της εκουσίας δικαιοδοσίας²⁶ σε συνδυασμό με την αυτεπάγγελτη εξουσία του δικαστηρίου να χορηγεί προσωρινή διαταγή και να διαμορφώνει το περιεχόμενό της²⁷ οδηγεί ενίοτε στην δυνατότητα η προσωρινή διαταγή να λαμβάνει τη μορφή και το περιεχόμενο δικαστικής απόφασης²⁸ και όχι απλώς σημειώματος αντίστοιχου του άρθ. 691Α καταχωριζομένου κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά. Αλλά ακόμα και αν δεν έχει τη δομή μιας τυπικής δικαστικής απόφασης, και πάλι, επειδή στο πλαίσιο της εκουσίας δικαιοδοσίας η προσωρινή διαταγή επέχει θέση κύριας απόφασης ασφαλιστικού μέτρου (βλ. ανωτ. [6]), ανακύπτει το ζήτημα της ισχύος και της εμβέλειάς της.

21. Κατά το άρθ. 778 που ρυθμίζει την ισχύ και δεσμευτικότητα των αποφάσεων της εκουσίας δικαιοδοσίας, οι προσωρινές διαταγές του άρθ. 781 περιλαμβάνονται ρητώς στο πεδίο εφαρμογής της. Επομένως, όσα ισχύουν για τις έννομες συνέπειες των απο-

23. Δηλαδή αναπαράγει το πόρισμα μετά από μεμονωμένη ανάγνωση της μείζονος πρότασης, χωρίς ανάγνωση της ελάσσονος πρότασής της και των εκεί επίδικων πραγματικών περιστατικών.

24. Ο επιστημονικός σχολιασμός του Ι. Δεληκωστόπουλου στην ΕλλΔνη 2024, 1733 εστιάζει στην μείζονα σκέψη της ΜΕΦΑΘ 1358/2023 και δεν καταπιάνεται με το εδώ εξεταζόμενο ζήτημα, δηλαδή την ισχύ πράξεων προσωρινής διοίκησης που διορίστηκε με προσωρινή διαταγή με ευρείες εξουσίες.

25. Βλ. έτσι και Μπέη, ΠολΔ, άρθ. 781, σ. 455· Φλώρου, ανωτ. (σημ. 2), σ. 207.

26. Βλ. ανωτ. [10].

27. Βλ. ανωτ. [7] – [8].

28. Κεραμείς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης), ΚΠολΔ², άρθ. 781 αριθ. 3.

φάσεων της εκουσίας δικαιοδοσίας ισχύουν *mutatis mutandis* και για τις προσωρινές διαταγές, ακόμα και αν αυτές δεν έχουν τη δομή μιας τυπικής δικαστικής απόφασης (π.χ. δεν έχουν αιτιολογία αλλά μόνο διατακτικό). Πιο συγκεκριμένα, το δικαστήριο της εκουσίας δικαιοδοσίας, σε υποθέσεις όπως η υπό εξέταση, περιορίζεται σε διαταγή των προβλεπόμενων στο νόμο ρυθμιστικών μέτρων (διορισμός προσωρινής διοίκησης κατ' άρθ. 69 ΑΚ). Στις υποθέσεις αυτές δεν ανακύπτει αμφισβήτηση ως προς την ύπαρξη ή την προσβολή ιδιωτικού δικαιώματος ή έννομης σχέσης, με αποτέλεσμα το δικαστήριο να μην προχωρά σε διάγνωση αυτών. Ακριβώς, λόγω της έλλειψης μιας τέτοιας αυθεντικής διάγνωσης, η εκδιδόμενη απόφαση δεν παράγει δεδικασμένο, αλλά μια ιδιόμορφη δεσμευτικότητα έναντι πάντων (*erga omnes*)²⁹, που καθιστά το κύρος της απρόσβλητο έναντι μεταγενέστερου δικαστικού ελέγχου (778). Η απόφαση (αλλά και η προσωρινή διαταγή) της εκουσίας δικαιοδοσίας αποτελεί η ίδια δικαιογόνο περιστατικό, δηλαδή επιτελεί καθοριστική λειτουργία δικαίου, συμπληρώνοντας με την έκδοσή της όρο του πραγματικού του οικείου κανόνα δικαίου που λείπει, ώστε να επέλθει η προβλεπόμενη έννομη συνέπεια³⁰. Μάλιστα, η ενέργεια αυτή αναδύεται από κάθε απόφαση της εκουσίας δικαιοδοσίας είτε πρόκειται για υπόθεση γνήσιας είτε για υπόθεση μη γνήσιας εκουσίας δικαιοδοσίας. Και τούτο, διότι η διαπλαστική αυτή ενέργεια απορρέει και αντλεί αυτή την δικαιογόνο ισχύ της από το ίδιο το ουσιαστικό δίκαιο³¹ και μάλιστα από εκείνη την διάταξη του, της οποίας το πραγματικό απαιτεί έκδοση διαπλαστικής απόφασης, για την πλήρωσή του. Επομένως, ειδικώς η ισχύς της κατ' άρθ. 781 προσωρινής διαταγής εκδηλώνεται, όπως ακριβώς εκδηλώνεται η ισχύς κάθε άλλης απόφασης εκουσίας δικαιοδοσίας, δηλαδή τόσο αρνητικά³² με την έννοια της αδυναμίας επανόδου του διαδίκου με την άσκηση παρόμοιας αίτησης, εκτός αν στηρίζεται σε διαφορετικά περιστατικά (*ne bis in idem*)³³, όσο και θετικά με την έννοια της δέσμευσης κάθε τρίτου προσώπου ή αρ-

29. Ο *Αρβανιτάκης* (βλ. Οι διάδικοι στην πολιτική και διοικητική δίκη, 2005, σ. 134· ο ίδιος, *Κεραμείς/Κονδύλης/Νίκας*, ΚΠολΔ², 2020, Εισαγ. άρθ. 739-866, αριθ. 1) χαρακτηρίζει την ενέργεια αυτή ως «τεκμήριο νομιμότητας». Ο *Μπέης* την αναφέρει ως «περιορισμένο δεδικασμένο» (ΠολΔ, άρθρ. 778, σ. 429-430). Παρεμφερώς ο *Μπότσαρης*, Βάσεις και διαδικαστικά προβλήματα της εκουσίας δικαιοδοσίας, 1997, σ. 80-82· βλ. επίσης *Κεραμέα*, ΑΔΔ, Γενικό Μέρος, 1986, σ. 30.

30. Εν προκειμένω κατά το άρθ. 69 ΑΚ ο όρος που λείπει είναι ο από τον δικαστή διορισμός προσωρινής διοίκησης, ο οποίος όταν πληρωθεί, παύει να υπάρχει έλλειψη διοίκησης και το ν.π. αποκτά διοίκηση.

31. *Κονδύλης*, Το δεδικασμένο², 2007, σ. 235· *Διαμαντόπουλος*, Οι διαπλαστικές αποφάσεις κατά τον ΚΠολΔ, Ελλάδα 2011, 628 επ., 635· *Χατζηϊωάννου*, Η δίκη της πτώχευσης και των προληπτικών μέτρων της, 2016, σ. 201-202.

32. Η νομολογία του ΑΠ δεν δίδει θετικό ορισμό της δεσμευτικότητας του άρθρ. 778· βλ. ΑΠ 550/2012 Νόμος· ΑΠ 662/1998 ΕΕμπΔ 1999, 368 (: δεν παράγεται δεδικασμένο)· ΑΠ 41/2003 ΧρΙΔ 2003, 445 = ΝοΒ 2003, 1619· Οι αποφάσεις της εκουσίας δικαιοδοσίας δεν αποτελούν δεδικασμένο κατά την έννοια των άρθρ. 321 επ., είναι όμως अपαράδεκτη κάθε αίτηση που έχει το αυτό αντικείμενο. Δεν εφαρμόζονται οι περί δεδικασμένου διατάξεις, ενώ πρέπει να αποκλεισθεί και η διατυπωμένη στο άρθ. 330 αρνητική εκδήλωση του δεδικασμένου· ΑΠ 281/1997 Ελλάδα 1998, 95 = ΕΕΝ 1998, 504 = ΝοΒ 1998, 1234· Οι αποφάσεις εκουσίας δικαιοδοσίας δεν αποτελούν μεν δεδικασμένο κατά την έννοια των άρθ. 321 επ., πλην όμως κάθε νέα αίτηση των διαδίκων που έχει το ίδιο αντικείμενο είναι απάραικτη· επέρχονται δηλαδή αποτελέσματα παρόμοια αποτελέσματα προς την αρνητική λειτουργία του δεδικασμένου.

33. ΑΠ 26/1987 Ελλάδα 1988, 119· Η διάταξη του άρθρ. 778 παραπέμπει στην εφαρμοζόμενη και κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας αρχή «*non bis in idem*» (ως προς τις αποφάσεις της

χής, ως προς την επελθούσα ρύθμιση/διάπλαση. Η έναντι πάντων δεσμευτική ισχύς δεν εμποδίζει όποιον δεν συμμετείχε στη διαδικασία, να προστατεύσει, αν δικαιολογεί έννομο συμφέρον, τυχόν προσβαλλόμενο δικαίωμά του, με την άσκηση τριτανακοπή³⁴. Η εν λόγω ισχύς της προσωρινής διαταγής υποχωρεί μόνο αν συντρέξουν οι προϋποθέσεις ανάκλησης ή μεταρρύθμισής της (758)³⁵.

22. Στην υπό εξέταση περίπτωση, λοιπόν, από και δια της εκδόσεως της, η από 8.1.2025 προσωρινή διαταγή παρήγαγε διαπλαστική ενέργεια έναντι πάντων στο πλαίσιο του ειδικού περιεχομένου της. Το Μονομελές Πρωτοδικείο Πατρών διόρισε την εκεί περιγραφόμενη εννεαμελή προσωρινή διοίκηση, αφενός μεν για «να διευθετήσει τις κατεπείγουσες, άμεσες και μη επιδεχόμενες αναβολής ή καθυστέρησης πάσης φύσεως υποθέσεις του σωματείου», προχωρώντας σε ενδεικτική απαρίθμησης τους, και αφετέρου, δε, για «να συγκαλέσει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος δυο (2) μηνών, γενική συνέλευση των μελών του σωματείου προς ανάδειξη και νέου διοικητικού συμβουλίου αυτού, ως και ελεγκτικής επιτροπής, σύμφωνα με τα άρθρα 26 επ. του εν ισχύ καταστατικού του άνω σωματείου...». Μολονότι, το δεύτερο σκέλος της από 1.8.2025 προσωρινής διαταγής περιέχει ρύθμιση που τείνει σε αμετάκλητη κατάσταση κατά παρέκκλιση της ως άνω θέσης (βλ. ανωτ. [13]), εντούτοις, ακόμα και με αυτό το περιεχόμενο, η από 8.1.2025 προσωρινή διαταγή παρήγαγε πλήρως και ανεμπόδιστα την ισχύ και τις έννομες συνέπειές της, εφόσον εν τω μεταξύ δεν ανακλήθηκε ή μεταρρυθμίστηκε. Επειδή το δικαστήριο την διατήρησε μέχρι τη μετ' αναβολή δικάσιμο και έκτοτε και μέχρι την διενέργεια των αρχαιρεσιών παρέμενε αδιαλείπτως σε ισχύ (δηλαδή δεν είχε εν τω μεταξύ λάβει χώρα ανάκληση ή μεταρρύθμιση), συνάγεται σαφώς ότι η από 9.1.2025 απόφαση της προσωρινής διοίκησης του Λ* για σύγκληση γ.σ. για την διενέργεια αρχαιρεσιών προς εκλογή νέας διοίκησης και εξελεγκτικής επιτροπής και η διενέργειά τους στις 9.3.2025 εντασσόταν στις ρητώς χορηγηθείσες με την από 8.1.2025 προσωρινή διαταγή εξουσίες στην ως άνω προσωρινή διοίκηση και ως εκ τούτου έλαβε χώρα νόμιμα.

23. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 69 ΑΚ, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 740 και 786, προσωρινή διοίκηση σε νομικό πρόσωπο μπορεί να διοριστεί από το δικαστήριο ύστερα από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, μόνο αν λείπουν τα πρόσωπα που απαιτούνται για τη διοίκηση ή αν τα συμφέροντά τους συγκρούονται προς εκείνα του νομικού προσώπου. Επομένως, αν κατά τη συζήτηση της αίτησης του άρθ. 786 το δικαστήριο διαπιστώσει ότι δεν υφίσταται έλλειψη διοίκησης, η αίτηση απορρίπτεται ως αβάσιμη. Η προσωρινή διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης («...έως την έκδοση της απόφασής του...»), η δε παύση ισχύος της ενεργεί στο μέλλον και όχι αναδρομικά (779).

24. Στην υπό εξέταση περίπτωση, εφόσον μέχρι τη συζήτηση της αίτησης αποδειχθεί ότι το Λ* έχει δ.σ. κατόπιν των από 9.3.2025 αρχαιρεσιών, δεν θα συντρέχει πλέον ανάγκη ορισμού προσωρινής διοίκησης και η αίτηση αναμένεται να απορριφθεί. Η παύ-

ίδιας διαδικασίας).

34. ΑΠ 564/2021, 390/2016, 260/2008, όλες Νόμος-Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης), ΚΠολΔ², άρθρ. 778, αριθ. 2.

35. ΑΠ 846/2018, sakkoulas.online.gr = Qualex-Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης), ΚΠολΔ², άρθρ. 778, αριθ. 2.

ση ισχύος της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής δεν επηρεάζει τις μέχρι τότε διενεργηθείσες πράξεις της προσωρινής διοίκησης του Λ*, αφού αυτή παύει να ισχύει για το μέλλον και σε κάθε περίπτωση έχει αναλωθεί (εφαρμοστεί) πριν από την παύση ισχύος της.

IV. Σύνοψη της απάντησης

(α) Η απόφαση της προσωρινής διοίκησης του Λ* για σύγκληση γ.σ. και η βάσει αποφάσεων της γ.σ. διεξαγωγή των από 9.3.2025 αρχαιρεσιών προς εκλογή νέου δ.σ. είναι νόμιμες, καθώς στηρίζονται σε ρητή διάταξη της ισχύουσας (δηλαδή μη ανακληθείσας ή μεταρρυθμισθείσας) από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής.

(β) Μετά την συγκρότηση του εκλεγέντος δ.σ. σε σώμα, δεν θα συντρέχει ανάγκη ορισμού προσωρινής διοίκησης κατά τον χρόνο συζήτησης της κύριας αίτησης του άρθ. 786. Η αναμενόμενη απόρριψη της Αίτησης δεν επηρεάζει τις διενεργηθείσες πράξεις δυνάμει της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής. Η παύση ισχύος της από 8.1.2025 προσωρινής διαταγής, που συντελείται με την έκδοση της οριστικής απόφασης επί της Αίτησης, δεν επηρεάζει τις μέχρι τότε διενεργηθείσες πράξεις της προσωρινής διοίκησης του Λ*.

Αθήνα, 30.3.2025